Rasprava o čistilištu od svete Katarine Đenovske

1. Ova sveta duša se još u tijelu našla postavljenom u Čistilište vatrene Božanske Ljubavi, u kojoj je sva izgarala i čistila se od svega što je u njoj bilo za čišćenje; kako bi, odlazeći iz ovoga života, mogla biti postavljena pred lice svoje slatke Božanske Ljubavi. U toj ljubavnoj vatri shvatila je u svojoj duši kako je dušama vjernih, koji se nalaze u Čistilištu da bi se očistili od svake rđe i mrlje grijeha, što ih u ovome životu još nisu bili očistili. Kako je ona sama bila stavljena u Čistilište vatre Božanske ljubavi, te po njoj ujedinjena sa svojom božanstvenom Ljubavi i zadovoljna sa svime onim što On u njoj čini, shvatila je na taj način o dušama što su u Čistilištu. Ona govoraše:

2. Duše u Čistilištu (koliko ja mogu vidjeti) nemaju izbora izuzev da budu ondje; tako je pravedno odredio Bog. One ne mogu sebi reći: 'Nisam počinila takve i takve grijehe po kojima zaslužujem da ostanem ovdje.'; niti mogu reći: 'Samo da ih nisam počinila, jer bih u tom slučaju sada bila u raju.'. Ili: 'Ova će duša biti izbavljena prije mene.'. Niti pak: 'Ja ću biti izbavljena prije nje.'. One ne zadržavaju sjećanje bilo na dobro bilo na zlo koje se odnosi na njih same ili druge, koje bi uvećalo njihovu bol. One ne mogu misliti na sebe, niti na druge, jer to u njima čini veće trpljenje nego što ga redovno imaju. Ali one su tako zadovoljne s božanskim odlukama koje se njih tiču; i time što on s njima čini što mu se sviđa i kako mu se sviđa, da ne mogu misliti na sebe same kolikogod bi to nastojale. One ne mogu misliti na ništa osim na djelo božanske dobrote, koje ih tako vidljivo dovodi k Bogu; ne mogu misliti ni na svoju dobrobit, niti na svoju štetu. Ako bi to činile, ne bi mogle biti u čistoj ljubavi. One ne vide koji su njihovi grijesi uzrok patnjama koje trpe, niti mogu na trenutak zadržati takvu misao o grijesima; jer bi takvo što bila jedna aktivna nesavršenost, a takva ne može postojati u tom mjestu, gdje se više ne može sagriješiti. Razlog čistilištu kojeg imaju u sebi, vide samo jednom kada odlaze iz ovoga života; poslije ga više nikad ne gledaju - inače bi time pridržavale nešto svojega.

3. Obzirom da su te duše u savršenoj ljubavi, od koje ne mogu više odstupiti osobnim grijehom, ne mogu one više htjeti niti željeti drugoga, nego imaju čistu volju za čistom ljubavlju; te budući u čistilišnoj vatri, ispunjavaju Božju volju. A ta je čista ljubav, od koje one više ne mogu u nikojoj stvari odstupiti. Tako su lišene mogućnosti da više griješe, a također su time lišene i mogućnosti da stječu zasluge.

4. Vjerujem da ne može biti pronađena radost koja bi bila vrijedna da se usporedi sa onom duše u Čistilištu, izuzev radosti svetih u Raju. Ta radost raste iz dana u dan, kako Bog utječe u te duše; više i više kako biva izgorena zapreka Njegovom ulasku. Rđa grijeha je zapreka, a vatra progara rđu kako bi se duša mogla sve više otvarati božanskom utjecanju. Kao što na primjer ne može neka obložena stvar odgovoriti na sunčeve zrake - ne stoga što bi postojao neki nedostatak u suncu, koje sija svo vrijeme, nego stoga što oblog smeta; kad je oblog progoren, ta se stvar otvara suncu; koliko više je oblog sagorio, toliko je više stvar otvorena utjecaju sunca. Na taj način rđa (koja je grijeh) oblaže duše, te u Čistilištu biva progorena vatrom; koliko je više ta rđa izgorena, duše više odgovaraju Bogu, Istinitom suncu. Kako rđa nestaje i duša je otvorenija božanskoj zraci, radost raste; jedno se smanjuje, a drugo raste sve dok se ne ispuni vrijeme. Muka se međutim ne umanjuje, nego jedino vrijeme na koje se muka trpi. Koliko se tiče volje: duše nikad ne mogu reći da te muke jesu muke, toliko su zadovoljne s Božjom voljom sa kojom je, u čistoj ljubavi, njihova volja sjedinjena.

5. S druge strane, one muke koje trpe jesu tako iznimne, da se ne mogu naći riječi kojima bi se opisale, niti um može shvatiti najmanju njihovu iskricu, ukoliko mu Bog posebnom milošću ne pokaže. Takvu iskricu je Bog po milosti pokazao ovoj duši; ali je ja jezikom ne mogu izraziti. Taj uvid koji mi je dao Gospodin neće više nikada napustiti moju pamet. Reći ću vam ono što mogu; a shvatiti će oni i onakvi kojima se Gospodin udostoji otvoriti um.

6. Osnova svih trpljenja je grijeh, istočni ili osobni. Bog je stvorio dušu čistom, jednostavnom i slobodnom od svake mrlje grijeha, sa određenim posvećujućim nagnućem (instinktom) prema Njemu. Istočni grijeh, na kojega duša nailazi, udaljuje je od tog nagnuća. Kada se poslije nadoda osobni grijeh, udaljuje se još više; a koliko se više udaljuje, toliko više postaje zla; i toliko je manje suobličena Bogu. Ovo stoga što svo dobro koje može postojati, postoji po sudjelovanju Boga. Nerazumna stvorenja su uvijek suobličena onome što On hoće i kako On određuje, i ne odstupa On nikad od njih. Razumna duša Mu je manje suobličena - koliko je On nađe očišćenom od zapreke grijeha. Stoga, kada se nađe duša što se približava čistoći i slobodi sa kojima je stvorena, ono posvećujuće nagnuće se otkriva u njoj i stalno raste, tolikom snagom i tolikom žestinom vatre ljubavi (koja je privlači prema njenoj konačnoj svrsi), da je duši nepodnošljivo da bude od te ljubavi odijeljena. Što u većoj mjeri vidi duša tu svoju svrhu, toliko je veće njeno trpljenje.

7. Jer duše, dok su u Čistilištu, nemaju krivnje za grijeh, nema zapreke između njih i Boga, izuzev one kazne koju im je On pridržao i koja priječi da se posvećujuće nagnuće do kraja izvrši. Tako vidjevši sebe bez dvojbe u pogledu svake najmanje zapreke, te budući da je - po nužnosti koja proizlazi iz pravednosti - ispunjenje tog nagnuća odgođeno, u dušama se rađa najsnažnija vatra, nalik onoj Paklenoj. Ta se vatra razlikuje od paklene po tome što je iz nje izuzeta krivnja, koju čini zlobna volja osuđenih na Pakao, kojima Bog u svojoj dobroti ne odgovara. Stoga ovi osuđeni ostaju u toj beznadnoj zlobnoj volji usmjereni protiv volje Božje.

8. Stoga, jer je jasno kako je izopačena volja što se protivi volji Božjoj ono što čini krivnju; ustrajući u zloj volji, ustraje se u krivnji. Stoga, jer su oni u Paklu otišli s ovog svijeta sa zlom voljom, njihova krivnja nije otpuštena, niti se može otpustiti; oni naime više ne mogu promijeniti volju, nakon što su prešli iz ovoga života. U času prijelaza se duša ustanovljuje u dobru ili u zlu, kako se je našla s odlučnom voljom; kao što je pisano: “Ubi te invenero” (kako te nađem) to jest, u času smrti, sa onakvom voljom - ili u grijehu, ili nezadovoljnog i kajućeg zbog grijeha “ibi te iudicabo” (tako ću te suditi). Nema mogućnosti da se taj sudu naknadno promijeni; jer poslije smrti slobodu odlučivanja više nije moguće promijeniti, nego volja ostaje u onome, u čemu se nalazi u času smrti. Oni iz Pakla, jer su nađeni u času smrti s grešnom voljom, zadržavaju zajedno s krivnjom i kaznu. Ne doduše onoliko koliko zaslužuju, ali ona koju trpe je bez kraja. Oni iz Čistilišta imaju samo kaznu, jer im je krivnja bila izbrisana u času smrti, obzirom da su zatečeni kako nisu zadovoljni sa svojim grijesima i da se zbog njih kaju. Stoga je njihova kazna ograničena, i smanjuje se protekom vremena, kako je rečeno. O, jadu nad jadom! Jad je veći, jer ga ljudska sljepoća ne sagledava.

9. Kazna prokletih nije beskrajna u količini, makar slatka dobrota Božja širi zraku svojega milosrđa čak i na Pakao. Jer čovjek koji umre u smrtnom grijehu zaslužuje beskrajnu kaznu, i beskrajno vrijeme te kazne. Ali milosrđe Božje učinilo je samo vrijeme kazne beskrajnim, a kaznu ograničenom u količini: jer mogao bi im dati mnogo veću kaznu od one koju im je dao. Kako je samo opasan grijeh učinjen sa zlobom! Jer čovjek se teško pokaje; a ukoliko se ne pokaje, uvijek ostaje u krivnji. Krivnja opstoji sve dok čovjek ostaje uz volju s kojom je sagriješio, ili uz volju da sagriješi.

10. Duše u Čistilištu su posve utvrđene u volji Božjoj; stoga one pristaju uz njegovu dobrotu, zadovoljne su sa svime što on određuje, i posve su očišćene od krivnje za svoje grijehe. One su čiste od svojih grijeha, stoga što su ih u ovom životu odbacile i ispovjedile ih sa iskrenim kajanjem. Zato im je Bog otpustio krivnju, te su ostale samo mrlje grijeha koje moraju biti pročišćene vatrom. Na takav način oslobođene od krivnje i ujedinjene s voljom Božjom, one ga mogu jasno vidjeti prema mjeri svjetla koju im On dozvoljava, te shvaćaju koliko veliko dobro je djelo Božje, po kojemu su sve duše stvorene. Štoviše, ove duše su u tako bliskom skladu sa Bogom, te su k Njemu tako snažno privučene s razloga prirodne privlačnosti između Njega i duše, da nikakvo objašnjenje ili usporedba ne bi mogla objasniti tu žestinu u mjeri u kojoj je poima moj duh po svojem unutarnjem osjećaju. Ipak ću ja iskoristiti jednu koja mi pada na pamet.

11. Pretpostavimo da u cijelom svijetu ne bi bio nego samo jedan hljeb da utaži glad svakog stvorenja, i da bi ih sam pogled na njega mogao zadovoljiti. Čovjek, kada je zdrav, po naravi ima instinkt za hranom, ali ukoliko bismo ga mogli zamisliti da od njega apstinira i niti umre, niti izgubi zdravlje i snagu, njegova glad bi očito postala izrazito urgentnom. U takvom slučaju, ukoliko bi on znao da ga ništa osim hljeba ne bi moglo zadovoljiti, te da glad ne bi mogla biti utažena sve dok ga se ne dokopa, on bi trpio nepodnošljive muke, koje bi se uvećavale kako bi se udaljenost od hljeba smanjivala. Ukoliko bi međutim on bio siguran da hljeba nikad neće vidjeti, njegov pakao bi bio tako cjelovit kao onaj prokletih duša, koje, žudeći za Bogom, nemaju nade da ikad vide Kruh Života. Ali duše u Čistilištu imaju zajamčenu nadu da će ga vidjeti i biti potpuno zadovoljene; i stoga one podnose svu glad i trpe svu muku do časa kada uđu u vječno posjedovanje tog kruha, koji je Isus Krist, naš Gospodin, naš Spasitelj, i naša Ljubav.

12. Kao što nevin i očišćen duh ne nalazi mjesta, izuzev Boga, gdje bi mogao počivati, obzirom je bio stvoren za to; tako duša u grijehu nema drugog mjesta izuzev Pakla, jer je njima takav kraj Bog odredio. Ako se duša u času kada se dijeli od tijela nalazi u stanju smrtnog grijega, ona odlazi na određeno joj mjesto bez putokaza, izuzev same prirode grijeha. A ukoliko duša ne bi našla u tom času takvo određenje proizlazeće iz Božje pravde, ostala bi u još težem paklu, jer bi se nalazila izvan one odluke u kojoj sudjeluje Božje milosrđe, te koja ne daje osuđenim dušama onoliku kaznu kakvu one zaslužuju. Stoga, ne nalazeći prikladnije mjesto, niti manjeg zla za sebe, one se pogurnute Božjim određenjem bacaju u Pakao, kao mjesto što im pripada.

13. Tako, da nastavimo s našom temom o Čistilištu. Duša odvojena od tijela, koja se ne nalazi u onakvoj nevinosti sa kakvom je bila stvorena, našavši kako ima zapreku koja se može ukloniti jedino putem Čistilišta, brzo i voljno se baca u njega. Kada ne bi našla to određenje podobno da od nje ukloni to breme, istog časa bi se u njoj iznjedrio Pakao gori od Čistilišta, našavši da ne može stići (zbog zapreke) svojemu cilju, k Bogu. Koji je cilj tako važan, da u usporedbi s njim Čistilište nije važno; premda je, kako je već rečeno, slično Paklu. No u usporedbi sa težnjom k Bogu, čini se Čistilište nevažnim.

14. Još ću reći: koliko ja vidim, što se tiče Boga, Raj nema vrata; nego onaj koji želi ući ulazi, jer Bog je samo milosrđe, i stoji pred nama raširenih ruku da nas primi u svoju slavu. Ali vidim, također, da je ona Božansku bit tako velike čistoće i sjaja (mnogo veće nego što se može zamisliti), da bi se duša koja u sebi ima makar toliku nesavršenost kolika bi odgovarala najmanjem prištiću, radije bez odlaganja bacila u stotinu Pakala nego da se nađe pred Božjim veličanstvo sa tom mrljom. Stoga, kada se nađe pred Čistilištem određenim da se uklone te mrlje, baca se u njega; i čini joj se da nalazi veliko milosrđe, što joj je omogućeno da ukloni to svoje breme.

15. Jezik ne može izraziti, niti um shvatiti koliko je važno Čistilište; jer i ja vidim da je bolno kao i Pakao. Usprkos tome vidim da ga duša, koja u sebi osjeća i najmanju mrlju nesavršenosti, prima kao milosrđe (kako je rečeno), te se nekako i ne obazire na te muke, uspoređujući ih sa onom mrljom koja je priječi od njene ljubavi. I čini mi se da vidim da je muka duše u Čistilištu više da vidi u sebi ono što je Bogu neugodno, te im je činjenica da su voljno postupale protiv takve dobrote gora od bilo koje patnje koje osjećaju u samom Čistilištu. Ovo stoga što, budući da su te duše u milosti, vide stvarnost i značaj zapreke koja im ne dozvoljava da se približe Bogu.

16. Sve te stvari, koje su rečene po usporedbama sa onim što sam se uvjerila u svojem umu (a što nisam mogla iskusiti u ovom životu), tako su snažne, da mi se svaki prizor, svaka riječ, svaki osjećaj, svaka zamisao, svaka pravda, svaka istina, čine kao laž, kao nevažne stvari. Još sam zbunjena, jer ne mogu pronaći snažnije riječi. Vidim da je tako veliko slaganje Boga sa dušom, da kada je on vidi tako čistom kako ju je Njegovo Veličanstvo stvorilo, privlači ju na neki način vatrenom ljubavlju, te bi je uništio, kada ona ne bi bila besmrtna. I čini je On tako promijenjenom u Sebe, njenog Boga, da se ne može vidjeti da postoji drugo nego samo Bog. On dušu tako privlači i obuzima, te je nikad ne pušta, sve dok ne bude ona dovedena u takvo stanje u kakvom je izašla iz Njegovih ruku, to jest u takvu čistu slobodu u kakvoj je stvorena.

17. Kada se duša u unutarnjem viđenju ugleda kako je privučena od Boga s mnogo ljubavne vatre, sva se rastopi od topline raspaljene ljubavi svojeg slatkog Gospodina i Boga, koju osjeća kako obuzima njen um. U božanskom svjetlu vidi ona kako je Bog nikad ne prestaje privlačiti i voditi je k potpunoj njenoj savršenosti, s mnogo brige i stalnom skrbi; da to čini samo iz čiste ljubavi. Ona međutim, jer ima zapreku koja proizlazi iz grijeha, ne može slijediti to privlačenje koja proizlazi od Boga, to jest ne može slijediti onaj sjedinjujući pogled koji joj Bog upućuje kako bi je privukao k sebi. Ona vidi koliko joj još ostaje zapreke koja je priječi da ne može vidjeti božansko svjetlo. Takvom viđenju dodaje se nagnuće duše koja bi htjela biti bez zapreke privučena tom ujedinjujućem pogledu. Viđenje rečenih stvari je ono koja rađa u dušama muke koje imaju u Čistilištu. Ne toliko da bi one sagledavale svoje muke (makar su one iznimno velike), nego ih mnogo više muči to što sagledavaju da su postupale protiv volje Onoga, kojega jasno vide kako plamti iznimno snažnom i čistom ljubavi prema njima. Ta ljubav, s onim ujedinjujućim pogledom, privlači ih bez prestanka i tako snažno, kao da ništa drugo ne bi mogla činiti. Zbog te nadopunjujuće ljubavi između Boga i duše, ona bi se odmah bacila i u teže Čistilište, ukoliko bi ga pronašla, samo kako bi se brže uklonila takva zapreka.

18. Vidim, k tome, kako iz te božanske ljubavi izlaze prema duši kao neke zrake i goruće munje, tako prodorne i snažne da se čini kako su u stanju uništiti ne samo tijelo, nego i dušu, kada bi to bilo moguće. Te zrake imaju dva djelovanja: prvim čiste; drugim uništavaju. Pogledajmo zlato: koliko ga više topiš, toliko postaje bolje; možeš ga toliko topiti da u njemu uništiš svaku nesavršenost. Takvo djelovanje ima vatra u materijalnim stvarima. Duša se, međutim, ne može uništiti u Bogu, nego ostaje u sebi: i koliko je više čišćena, toliko se više u sebi ništi; naposljetku ostaje pročišćena u Bogu. Kada je zlato pročišćeno sve do dvadesetčetiri karata, više se ne troši kod topljenja (upotrebom temperature koja se normalno koristi); jer se ne može sagorjeti drugo izuzev njegove nesavršenosti. Slično čini božanski plamen u duši. Bog dušu drži u vatri sve dok se ne sagori svaka njena nesavršenosti i dok ju ne dovede do savršenstva od dvadesetčetiri karata (svaka duša, međutim, prema njoj zadanoj mjeri). Kada je duša očišćena, ostaje sva u Bogu, bez ikakve vlastite stvari u sebi. I njena bit je Bog. U kojem, kada je k Sebi doveo dušu tako očišćenu, ona ostaje beskonačno, jer u njoj nema više što da se potroši. I ukoliko bi, tako pročišćena, bila ostavljena u vatri, ne bi joj to bilo bolno; nego joj vatra božanske ljubavi, kao život vječni, ne bi ni u čemu smetala.

19. Duša je bila stvorena sa svim preduvjetima, za koje je bila sposobna, da dostigne savršenstvo. Potrebno bi međutim bilo da živi kako joj je Bog odredio, ne zaprljavši se ikakvom mrljom grijeha. Kako je ona, naprotiv, uprljana istočnim grijehom, gubi ona svoje darove i milosti, te ostaje mrtva; i ne može oživjeti osim po Bogu. A i nakon što je ona oživljena po krštenju, ostaje joj zlo nagnuće, koje je naginje i vodi (ukoliko se ona ne opire) prema aktualnom grijehu; po kojemu ponovo umire. Bog je i ponovo oživljava po jednoj posebnoj milosti, ali ona ostaje toliko unižena i okrenuta prema sebi samoj, da joj trebaju svi spomenuti božanski zahvati kako bi bila vraćena u svoje izvorno stanje. U suprotnom se ona u takvo stanje nikad ne bi mogla vratiti. A kada se duša nalazi na putu povratka, toliko čezne da se pretvori u Boga, da je to njeno Čistilište. Ne da bi ona mogla to Čistilište promatrati kao Čistilište; nego ono nagnuće

kojem je prišla i poslije ga omela čini u njoj to Čistilište. Taj posljednji čin ljubavi je onaj koji djeluje mimo čovjeka. Ljubav naime nalazi u duši tolike skrivene nesavršenosti, da bi ona ostala živjeti u beznađu, kada bi ih vidjela. Tim djelovanjem božanske ljubavi, međutim, sve te nesavršenosti bivaju sagorene. I tek kada su sagorene, Bog ih pokazuje duši, kako bi ona mogla vidjeti božansko djelovanja što ga je izvršio ljubavni plamen, koji sagara one nesavršenosti koje treba sagorjeti.

20. I znaj da ono što čovjek u sebi drži savršenošću, pred Bogom ostaje iskvarenim. Također sve što čovjek čini, a što izgleda savršenim, naime stvari koje čovjek gleda, sluša, razumije, hoće ili kojih se sjeća, a da ih ne prepoznaje u Bogu, u svemu se onečišćuje i unizuje. Jer, da bi djela bila savršena, treba da budu učinjene u nama, ali bez nas kao glavnih čimbenika. Treba da djelo Božje bude u Bogu, bez da je čovjek glavni čimbenik. Ta djela su ona koja čini Bog kao izvorni čimbenik čiste i slobodne ljubavi, sam, bez naše zasluge. Njegova su djela za dušu tako prodorna i žestoka, da tijelo, koje okružuje dušu, izgleda svo uznemireno. Nekako kao da bi bilo u velikoj vatri, ali u kojoj nikad ne bi nasmrt izgorjelo. Istina je da ljubav Božja, koje djeluje u duši (kako ja vidim), daje njoj zadovoljstvo tako veliko da se ne može izraziti. To zadovoljstvo, međutim, koliko se tiče duša u Čistilištu, ne smanjuje njihovu muku ni za mrvicu. Naprotiv baš ta ljubav, koja se nalazi zaustavljenom, je ona koja im zadaje muke. Muka je tim veća, koliko je veća ljubav za koju ih je Bog osposobio. Stoga duše u Čistilištu imaju istodobno veliko zadovoljstvo, i veliku muku: jedna od tih stvari ne umanjuje drugu.

21. Ukoliko bi se duše u Čistilištu mogle očistiti po kajanju, začas bi platile sav svoj dug. Učinak kajanja bi tako žarko djelovao na njih, jer tako jasno vide važnost one zapreke koja im ne dopušta da dostignu svoju svrhu i Boga Ljubav. Znaj međutim da je po božanskoj pravdi određeno kako se, koliko se tiče duga ovih duša, ne oprašta ni najmanji iznos. Tako je određeno sa strane Božje. Sa strane duša, one nemaju više vlastitog izbora, i ne mogu vidjeti ništa osim onoga što im dopusti Bog; niti bi drugo htjele vidjeti, obzirom su tako utvrđene.

22. Ukoliko bude od onih koji su u svijetu prikazana za njih kakva milostinja koja umanjuje trajanje njihovih muka, duše se – koliko je do njih – ne mogu sa nekim osjećajem osvrnuti na tu milostinju. Plaća se jedino prema prepravednoj vagi Božje volje, uvijek ostavljajući Bogu da čini prema svojoj neizmjernoj dobroti. Ako bi duše mogle osvrnuti da promatraju takve milostinje izvan same božanske volje, bilo bi to nešto njima vlastito, što bi od njih oduzelo promatranje volje Božje – a to bi za njih predstavljalo Pakao. Stoga one ostaju utvrđene u svemu što im Bog daje, jednako u užitku i zadovoljstvu, kao i u muci; nikad se poslije ne mogu osvrtati na sebe. Toliko su bliske i suobličene s voljom Božjom, i toliko su zadovoljne sa svakim njegovim presvetim određenjem.

23. Činilo bi za jednu dušu veliku bol, trpljenje teže od deset Čistilišta, ako bi ona bila dovedena do viđenja Boga, a da joj ostane makar koliko malo da da se očisti. Ovo stoga što ju ona čista dobrota i savršena pravda ne bi mogle podnijeti: bilo bi to nešto neugodno koliko se tiče Boga; a također i za dušu koja bi vidjela Njega kako još nije sa njom posve zadovoljan, makar nedostajao i samo trenutak do očišćenja. Takvo što bi za nju bilo tako nepodnošljivo da bi, kako bi skinula sa sebe to malo rđe, radije odmah otišla i u tisuću Pakala (ukoliko bi to mogla izabrati), nego da ostane u prisutnosti Božjoj dok još nije posve očišćena.

24. Tako ova blažena duša, gledajući navedene stvari u božanskoj svjetlosti, reče: “Htjela bi kriknuti tako snažno, da poplašim sve ljude na zemlji, i kazati im: Jadnici, zašto se dopuštate tako zaslijepiti ovim svijetom, da o jednoj tako velikoj i važnoj potrebi, o stanju kakvi ćete biti u času smrti, nimalo ne brinete? Svi ste pokriveni nadom u milosrđe Božje, za koje kažete da je tako veliko, ali ne vidite da će tolika dobrota Božja biti na vašu osudu, jer ste činili protiv volje tako dobrog Gospodina. Njegovom dobrotom trebali biste se poticati da ispunjavate u potpunosti Njegovu volju; umjesto da se uvjeravate kako smijete činiti zlo nekažnjeni. Jer njegova pravda također ne može zatajiti, nego treba na neki način biti u potpunosti zadovoljena. Nemoj se zavaravati govoreći: 'Ispovjediti ću se, a potom ću zadobiti potpuni oprost, i tada ću biti očišćen od svih mojih grijeha; i tako ću biti siguran.'. Razumij da je ispovijed uz kajanje kakvo je uvjet za zadobivanje potpunog oprosta teško postići. Ukoliko bi točno znao koliko je to teško, drhtao bi od straha, te bi bio sigurniji da potpuni oprost nećeš postići, nego da ćeš ga moći postići.”

25. Vidim kako ove duše trpe Čistilišne muke imajući pred sobom dva djelovanja. Prvo je da voljno trpe muke, gledajući kako im je Bog učinio veliko milosrđe, uzevši u obzir ono što su zaslužile i znajući koliko su mnogo uvrijedile Boga. Jer ukoliko ne bi njegova dobrota milosrđem ublažavala pravdu, zadovoljavajući pravdu dragocjenom krvlju Isusa Krista, već bi i jedan grijeh zaslužio tisuću vječnih Pakala. Stoga duše trpe ovu svoju kaznu drage volje, te si ne bi od nje skinule niti karat, za kojega smatraju da su ga po pravdi zaslužili i da im je pravilno određen. Tako, ne tuže se na Boga (po svojoj volji), kao da već jesu u životu vječnom. Drugo djelovanje je zadovoljstvo, koje imaju gledajući određenje Božje, sa Njegovom ljubavlju i milosrđem koje iskazuje prema dušama. Ova dva djelovanja On utiskuje u njihove pameti istodobno; a obzirom da su one u milosti, prihvaćaju i razumiju duše oba ta djelovanja kakva jesu, svaka duša prema svojoj sposobnosti. I stoga one primaju veliko zadovoljstvo, koje im se nikad ne smanjuje, nego u njima stalno raste kako se približavaju Bogu. A te duše ne vide to zadovoljstvo u sebi, ni po sebi, nego ga vide u Bogu; koji im je mnogo važniji od muka koje trpe. Njemu pridaju puno veći značaj nego sebi, neusporedivo. Jer svaki mali pogled na Boga nadmašuje svaku muku i svaki užitak kojega čovjek može pojmiti. Istodobno, makar ih nadmašuje, ne umanjuje niti za mrvicu kako užitak, tako ni muku.

26. Ovaj način čišćenja, kojega nalazim kod duša u Čistilištu, osjećam ja i vidim u svojem vlastitom umu zadnje dvije godine; svakog dana sve jasnije. Mogu vidjeti da je moja duša u ovome tijelu u jednom čistilištu, u svemu nalik pravom Čistilištu, jedino što je njegova mjera takva da je tijelo može podnijeti, a da ne umre. Usprkos tome raste malo po malo, sve dok na kraju stvarno ne umre. Vidim da je duh odijeljen od svake stvari, čak i duhovne, koje bi mu mogle dati hranu; poput veselja, ugode ili utjehe. I moj duh ne može uživati nikakvu stvar, da li vremenitu ili duhovnu, ni po volji, ni po razumu, ni po pameti; tako da ja uopće ne mogu reći da bi me jedna stvar više zadovoljavala od bilo koje druge.

27. Nalazim moju unutarnjost kao da je opkoljena i napadnuta. Sve one stvari kojima se osvježavao duhovni i tjelesni život bivaju malo po malo uzete od mene. A nakon što su mi oduzete, makar moj duh prepoznaje da su ga ranije sve one hranile i tješile, on ih tako mrzi i tako su mu odbojne, da sve one odlaze bez mogućnosti povratka. Ovo zato što duh ima u sebi nagnuće da ukloni svaku stvar koja bi stvarala zapreku njegovoj savršenosti. To nagnuće djeluje takvom okrutnošću, da bi se duh skoro dao staviti u Pakao, samo da stigne svojem cilju. I stoga što uklanja sve stvari u kojima se unutarnji čovjek može hraniti, opkoljava ga i napada tolikom pomnjom, da mu ne može izmaći ni najmanji trag nesavršenosti.

28. Što se tiče vanjskog čovjeka, ostaje moja duša – jer joj duh ne odgovara – još uvijek toliko opkoljenom i napadnutom, da ne nalazi stvar na zemlji u kojoj se može odmoriti prema svojem ljudskom nagnuću. Ne ostaje joj druga utjeha osim Boga, koji sve to čini iz ljubavi i s velikim milosrđem, kako bi zadovoljio svojoj pravdi. Ovo viđenje što je dano mojem vanjskom čovjeku pruža mu veliki mir i zadovoljstvo; ali to zadovoljstvo ne umanjuje muku, niti opkoljenost. S druge strane, nikakva muka ne bi me natjerala moju dušu da napusti to božansko određenje. Ona ne odlazi iz zatvora, niti teži da bi izašla, sve dok Bog učini ono što je potrebno. Moje zadovoljstvo je da Bog bude zadovoljan; ne bih mogla naći veću muku nego da napustim Božje određenje; tako ga pravednim vidim, i sa tolikim milosrđem. Sve navedene stvari ja mogu vidjeti i opipati, ali ne nalazim riječi pogodne da izrazim sve što želim reći. A i ovo što sam rekla, osjećam kako u mojoj unutarnjosti djeluje na duhovni način; ali sam ipak rekla.

29. Zatvor u kojem mi se čini da jesam, jest svijet; a okovi su moje tijelo. A duša, osvijetljena milošću, ona je što prepoznaje značaj toga da bude zadržana ili po kakvoj prepreci zaustavljena u nastavku puta prema svojem cilju. To joj pričinja veliku muku, jer je vrlo nježna. Ona od Boga po milosti prima još i stanovito dostojanstvo, koje je čini sličnim samom Bogu; štoviše ona takvom postaje, po sudjelovanju u Njegovoj dobroti. A kako nije moguće da bi Bog trpio ikakvu muku, on djeluje na duše koje Mu se približavaju; i koliko mu se više približavaju, toliko više Njegovog poprimaju. Prema tome je zaustavljanje ono što čini duši nepodnošljivu muku; muka i zaustavljanje je lišavaju onoga blaga kojega ona ima po prirodi, i što joj je po milosti pokazano. A kako to još ne može postići, premda je za to sposobna, duša ostaje u toliko velikoj muci, koliko mnogo štuje Boga. Duša Ga štuje tim više, koliko Ga više poznaje; i koliko ga više poznaje, toliko je više bez grijeha. Zapreka, međutim, ostaje vrlo strašna; najviše zato što duša ostaje sva sabrana u Bogu, kojega – nemajući nikakve vanjske zapreke – spoznaje bez pogreške.

30. Čovjek, koji se predaje smrti radije nego da uvrijedi Boga, osjeća umiranje i od toga trpi; ali svjetlost Božja mu daje revnost, koja čini da on više štuje Božju čast nego tjelesnu smrt. Tako i duša, znajući kakvo je Božje određenje, više štuje to određenje nego sve unutarnje i vanjske muke – koliko god strašne mogle biti. Ovo stoga jer Bog, po kojem se to djelovanje odvija, nadmašuje svaku stvar koju se može osjetiti ili zamisliti. A kako Bog daje duši da se brine za Njega, kolikogod malo to bilo, drži je tako zaposlenom sa Njegovim Veličanstvom, da ona za drugo i ne može brinuti. Ona gubi sve svoje, te niti vidi, niti govori, niti spoznaje štetu ili muku u sebi samoj: nego sve (kako je gore navedeno) spoznaje u jedan mah kada napušta ovaj život. Naposljetku i kao zaključak, razumijmo da Bog čini da se izgubi sve ono što je vlastito čovjeku; i da Čistilište od toga čovjeka čisti.